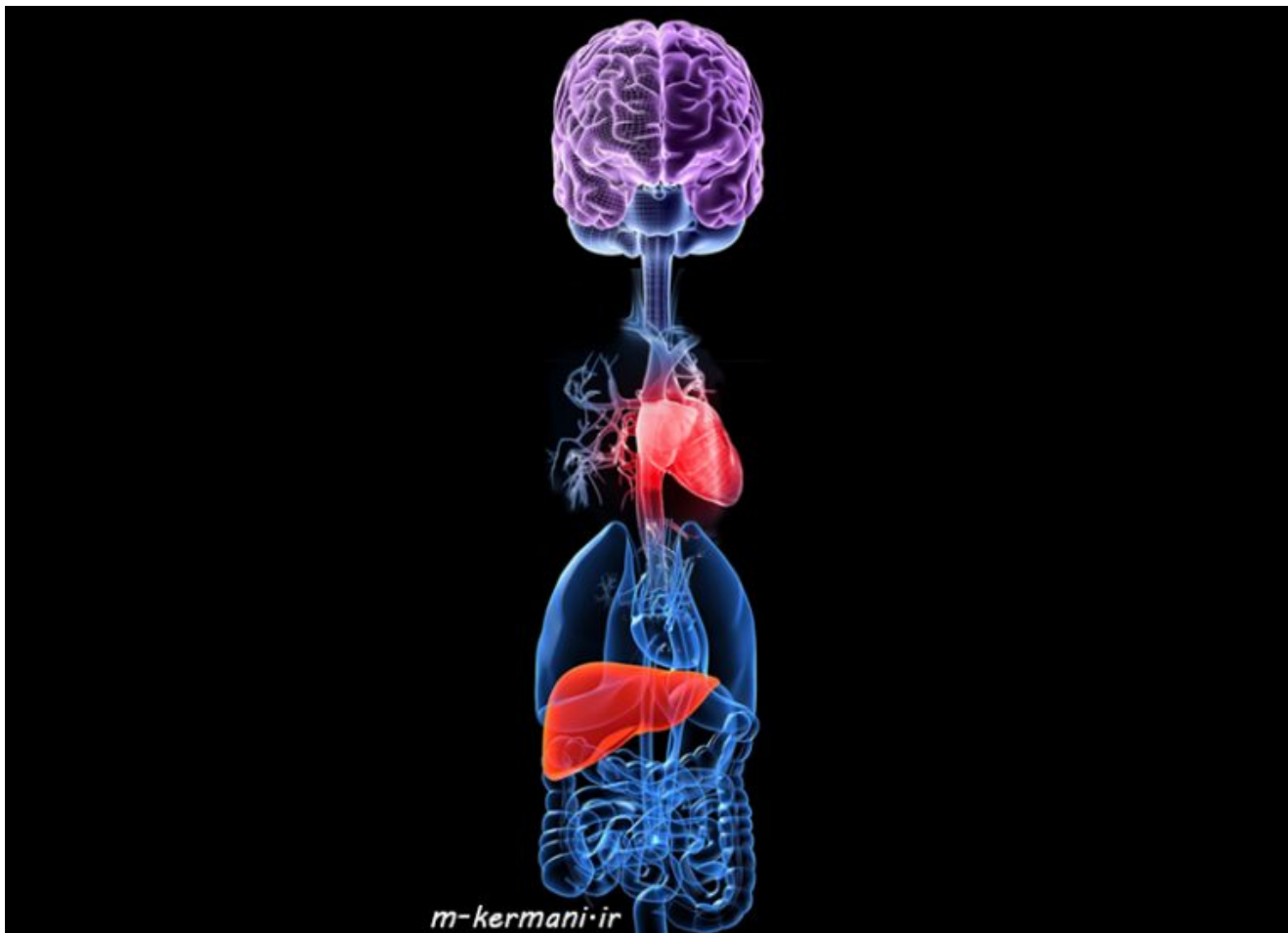

نقش اسطقسات در اعضای بدن و مراتب اخلاط

توضیح دادیم که اسطقسات قریبه عبارت اند از آب، روغن و خاک، و [نقش این سه را در تولد انسان](#) بیان کردیم و گفتیم که ترکیب این سه همان امشاجی است که خداوند میفرماید **اَنَا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نَطْفَةٍ اَمْشَاجٍ**.

حال به نقش اسطقسات قریبه در اعضای بدن می پردازیم، چرا که سه عضو اصلی بدن هر کدام حاصل یکی از این اسطقسات است.

از قسمتی از امشاج که آب غلبه داشت، مغز آفریده شد.

از قسمتی که روغن غلبه داشت، قلب خلق شد.

و از قسمتی که خاک غلبه داشت، کبد خلق شد.

و همچنین اسطقسات بعیده (آتش، هوا، آب، خاک) به صورت اخلاط (صفرا، دم، بلغم و سودا) در بدن ظاهر شد که البته هر کدام دارای مراتب روح، نفس و جسد (اسطقسات قریبه) است.

بطوری که از این اخلاط روحانیات آن به مغز صعود کرده و غذای آن است، نفسانیات اخلاط به قلب رسیده و غذای اوست و در آخر ترابیت (تفاله) آن به کبد میرسد.

همینطور امراض نیز از این قاعده مستثنی نبوده و بر سه نوع هستند. 1- امراض آبی ، 2- امراض روغنی و 3- امراض رسوبی (خاکی). که هر کدام بیشترین اثر را بر عضو منسوب به خودش میگذارد و با اصلاح هر کدام آن عضو درمان خواهد شد.

بنابراین، طبیب فقط نباید به طبیعت ظاهری اخلاط توجه کند بلکه باید به تمام مراتب آنها یعنی روح، نفس و جسد هر کدام توجه داشته باشد، چرا که فساد در آن مراتب موجب فساد اعضاء رئیسه (مغز، قلب و کبد) است که باعث بیماری های خاص میشود. و طبیعت ظاهری اخلاط (در مرتبه جسد) صرفاً موجب صحت یا مرض کلی و عمومی بدن است. مانند بسیاری از طبابت های امروزی که حال ظاهری بیمار را با مصرف مداوم انواع دارو ها خوب نگاه میدارند اما در واقع به انواع بیماری ها دچار می باشد.

لذا طبیبی که به مراتب سه گانه اخلاط شناختی نداشته باشد، طبابت او میتواند منجر به بروز بیماری های دیگری شود، چرا که مثلاً صرفاً روح یا نفس خلط فاسد است و با اصلاح اسطقس قریبه آن خلط، بیمار مداوا میشود، اما طبیب داروی استفراغ و دفع کلی آن خلط را تجویز کرده و سالم و فاسد آن خلط را باهم خارج میکند که همین خارج شدن اخلاط سالم باعث بروز بیماری های دیگری است.

البته اصلاح اسطقسات قریبه اخلاط کار راحتی نیست و نیازمند شناخت داروهایی مختص این امر است که هر طبیبی به آن علم ندارد فلذا اکثر اطبا به اصلاح طبایع عام روی آورده اند.

ان شاءالله در آینده بیشتر در این مورد توضیح خواهیم داد.